

BLENDOW

LEXNOVA

LEXNOVA NYHETER

Revisor varnas efter byråjäv och bristande granskning av intäkter

Publicerad

16 JAN 2024

En revisor ansågs förhindrad att inneha uppdrag på grund av byråjäv. Revisorsinspektionen ansåg även att det förekom sådana brister vid granskningen som - med hänsyn till nettoomsättningens betydelse i det aktuella bolaget - medförde att det sakades grund för att tillstyrka fastställandet av resultat- och balansräkningar. Genom att ändå göra det hade revisorn åsidosatt god revisionssed.

En auktoriserad revisor hade uppdrag i två bolag. Båda uppdragen avsåg räkenskapsåret 2021/2022. Ärendet i Revisorsinspektionen handlade om byråjäv respektive granskningen av intäktsredovisningen.

Av det ena bolagets revisionsdokumentation framgår att revisorns uppdrag omfattade revision och de övriga tjänsterna ”bokslut, årsredovisning, bolagshandlingar, deklaration bolag och deklaration privat”. Under det aktuella räkenskapsåret delades det revisionsföretag där revisorn var verksam upp i en redovisningsbyrå och ett revisionsföretag. Från och med den 1 januari 2022 var revisorn verksam i det nybildade revisionsföretaget. Redovisningsbyrån biträdde med slutfasen av bokslutet samt upprättandet av årsredovisning för räkenskapsåret 2021/2022.

Det andra bolaget redovisade för aktuellt räkenskapsår en nettoomsättning om 59,6 miljoner kronor. I revisorns dokumentation av planeringen av granskningen har revisorn antecknat att bolagets bruttovinst var ”anmärkningsvärt” stabil och att omsättningen hade ökat även detta räkenskapsår. Det framgick vidare av dokumentationen att revisorn bedömde nettoomsättningen som en väsentlig post att granska. Det saknas dock uppgift om hur han ställde sig till grundantagandet i International Standard on Auditing 240 Revisorns ansvar avseende oegentligheter i en revision av finansiella rapporter angående risken för väsentliga felaktigheter som beror på oegentligheter och hur han hanterade denna risk vid planeringen och utförandet av granskningen.

I dokumentationen av riskbedömningen har revisorn antecknat att det fanns en betydande risk kopplad

till kassahanteringen. Det går dock inte att utläsa vad denna betydande risk avsåg. I fråga om posten kassa och bank framgår att han bedömde den inneboende risken som hög, kontrollrisken som hög, att en betydande risk förelåg samt att den så kallade kombinerade risken var hög.

Avseende kundfordringar hade revisorn gjort en översiktlig granskning, men av dokumentationen framgick inte inriktningen eller omfattningen av denna granskning. Det fanns heller inte någon hänvisning till några revisionsbevis.

För kassa och bank fanns uppgift om en planerad åtgärd som tog sikte på risken i kassahanteringen. Någon sådan åtgärd vidtogs dock inte. Även för nettoomsättningen fanns en planerad åtgärd som skulle innefatta en kontroll av att det inte fanns något glapp i nummerserierna för fakturor, kreditnotor, order och följesedlar under en utvald period. Detta granskningsmoment verkar dock ha lämnats utan åtgärd. I övrigt bestod de granskningsåtgärder som tog sikte på räkenskapspåståendet fullständighet av en periodiseringskontroll och ett konstaterande att bruttovinsten ”generellt” var stabil.

Enligt 9 kap. 17 § andra stycket aktiebolagslagen (2005:551) gäller strängare jävsregler för så kallade större aktiebolag, vilket det förstnämnda aktiebolaget klassificeras som. Dessa regler innebär att en person inte får vara revisor om hon eller han är verksam i samma företag som den som yrkesmässigt biträder bolaget vid bokföringen eller medelsförvaltningen eller bolagets kontroll däröver.

Av 4 kap. 1 § 5 bokföringslagen (1999:1078) följer att upprättandet av årsredovisning är en del av bokföringsskyldigheten. Åtgärder som avser upprättande av årsredovisningen träffas följaktligen av reglerna i 9 kap. 17 § andra stycket aktiebolagslagen.

Den omständighet att medarbetare vid revisionsföretaget biträdde bolaget med upprättande av årsredovisning innebar därmed att revisorn på grund av jäv var förhindrad att inneha revisionsuppdraget för räkenskapsåren 2019/2020, 2020/2021 samt 2021/2022. Att han sedan den 1 januari 2022 är verksam i ett annat företag föranleder ingen annan bedömning.

Revisorsnämnden anser vidare att intäktsredovisningen normalt är ett väsentligt granskningsområde som revisorn har anledning att ägna särskild uppmärksamhet. Vidare bedömde revisorn att nettoomsättningen var en väsentlig post att granska. Enligt ISA 240 p. 27 ska en revisor, när han eller hon identifierar och bedömer riskerna för väsentliga felaktigheter som beror på oegentligheter, på grundval av antagandet att det finns risker för oegentligheter i intäktsredovisningen, utvärdera vilka intäkter, intäktstransaktioner eller påståenden som ger upphov till sådana risker.

Detta grundantagande kan i vissa fall avfärdas om det bara finns en enda typ av enkla intäktstransaktioner, exempelvis hyresintäkter från en enda hyresfastighet. Om grundantagandet inte avfärdas, ska risken behandlas som en betydande risk i enlighet med ISA 315 (omarbetad 2019) *Identifiera och bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter* p. 12 i. ii. Detta innebär enligt ISA 315 p. A 218 bland annat att kontroller i ett bolag som hanterar riskerna måste identifieras med ett krav på att utvärdera om kontrollen har utformats på ett ändamålsenligt sätt enligt p. 26 a i samma ISA och har införts i enlighet med p. 26 d.

Av revisorns uppgifter framgår att han inte avfärdade grundantagandet om att det fanns risk för väsentliga felaktigheter som berodde på oegentligheter i intäktsredovisningen. Av dokumentationen kan dock inte utläsas om han identifierade kontroller i bolaget som var avsedda att hantera denna risk, om han utvärderade huruvida kontrollerna hade utformats på ett ändamålsenligt sätt och om kontrollerna hade införts. I hans yttranden anges endast att han genom denna ansats ansåg sig förhålla sig professionellt skeptisk genom hela revisionen och att resultatet av hans analytiska granskning inte

gav honom anledning att fördjupa sin granskning. Detta motsvarar dock inte de krav som uppställs i ISA 315 på granskning av bolagets kontroller.

När det gäller bolagets kassaredovisning begränsades revisorns granskning till en kontroll av kassaavstämningen per balansdagen. Som skäl för att inte göra någon ytterligare granskning har han hänvisat till bolagets ringa hantering av kontanta medel. Revisorsinspektionen konstaterar att ett bolags kassaregister inte enbart hanterar kontanter utan även försäljning via betal- och kreditkort, vilket även var fallet i det aktuella bolaget. Enligt inspektionens uppfattning hade revisorn anledning att granska bolagets rutiner för kassahanteringen och kassaredovisningen för att på så sätt kunna bedöma om rutinerna ledde till en fullständig intäktsredovisning i de delar där försäljningen skedde mot betal- eller kreditkort. Den beskrivning av bolagets rutiner för kassaavstämning som han har lämnat i sitt yttrande innehåller ingen redogörelse för några granskningsåtgärder. Han har också vidgått att han inte utförde någon granskning av bolagets kassahantering och kassaredovisning.

Bolagets försäljning skedde till övervägande del genom fakturering. Av dokumentationen går inte att utläsa om han skapade sig en förståelse för bolagets rutiner för fakturering eller om han utförde några åtgärder som gav honom möjlighet att förlita sig på bolagets kontroller av faktureringen. I sitt yttrande till Revisorsinspektionen har han endast uppgett att han kände sig trygg med den rutin som bolaget hade och den mjukvara som bolaget använde vid fakturering och att han därför inte genomförde den granskningsåtgärd som var planerad. Han har också uppgett att bolagets programvara var konstruerad på ett sådant sätt att ingen kunde manipulera nummerserien. Han har emellertid inte redogjort för några granskningsåtgärder som kunde ge honom stöd för den slutsatsen. Revisorsinspektionen drar av detta slutsatsen att han inte utförde någon granskning av bolagets kontroller avseende faktureringen.

När det gäller substansgranskningen av bolagets nettoomsättning ger utredningen vid handen att revisorn genomförde en periodiseringskontroll av försäljningen. En sådan åtgärd kan ge revisionsbevis för att försäljningstransaktioner i nära anslutning före och efter balansdagen är bokförda på rätt räkenskapsår. Den ger emellertid ensamt inte tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis för den samlade intäktsredovisningen. Några andra substansgranskningsåtgärder, förutom en rimlighetsbedömning och bedömning av bruttovinstmarginalen för bolaget, framgår inte av utredningen.

Sammanfattningsvis bedömer Revisorsinspektionen att granskningen inte gav revisorn grund för att godta fullständigheten i den samlade intäktsredovisningen. Bristerna vid granskningen var sådana att han - med hänsyn till nettoomsättningens betydelse i bolaget - saknade grund för att tillstyrka fastställande av bolagets resultat- och balansräkningar. Genom att ändå göra det har han åsidosatt god revisionsbedömning.

Det har i ärendet kommit fram flera brister i revisorns revisionsarbete. Han har i ett uppdrag överträtt aktiebolagslagens jävsbestämmelser och i ett annat uppdrag inte utfört en tillräcklig granskning av intäktsredovisningen. Han har härigenom åsidosatt sina skyldigheter som revisor och meddelas därför en disciplinär åtgärd. Eftersom det som läggs honom till last är allvarligt ges han en varning.

Viktoria Silfverplatz

Instans: Övriga instanser

Rättsområden: [Revision och granskning](#)

LEXNOVA NYHETER

Juridisk nyhetsbevakning och rättsdatabas

Blendow Lexnova är Sveriges mest omfattande juridiska nyhetstjänst. Vår bevakning innefattar rättsfall, lagstiftning och förarbeten inom samtliga rättsområden. Genom skräddarsydda bevakningsprofiler säkerställer du kontinuerlig uppdatering av rätt information och slipper nyhetsflöden som inte berör dig.

Läs mer på lexnova.se/nyheter